

Verksamhetsberättelse

LUCS

unesco

Föreningen för lokal
Unesco-samverkan Sverige
LUCS

Med dagens globala utmaningar blir det allt viktigare att skapa socialt hållbara lokalsamhällen. Det finns mycket att vinna om lokala verksamheter och modeller får utrymme att verka i ett större sammanhang.

Därför finns LUCS!

Vad vi gör!

Vi delar erfarenhetsbaserad kunskap om vad som fungerar i arbetet mot diskriminering och för mänskliga rättigheter. Verksamheten bidrar direkt till flera av målen i Agenda 2030.

Vad vi vill!

Ett interkulturellt Sverige med mänskliga rättigheter i fokus.

Det konkreta arbetet inom LUCS sker i så kallade kunskapspiloter – lokala projekt som drivs av medlemmarna och utvecklar verksamheter i linje med LUCS syfte och metoder – och som samtidigt bygger nya kunskaper.

Verksamhetsberättelse

Om 2022 var året som präglades av en postcorona stämning blev 2023 året som höjde konfliktnivån i Sverige och i vår europeiska närhet. LUCS styrelse diskuterade hur föreningen bäst skulle kunna ta sig an uppdraget att verka inom ramen för Unescos mandat på lokal nivå.

Med nyckelorden **tillit** och **samverkan** har LUCS skapat flera kunskapspiloter tillsammans med medlemmarna som lyfter och prövar lösningar på svåra samhällsutmaningar. Dessa piloter bär på tydliga värderingar som ligger helt i linje med Agenda 2030 och Unescos mål att främja utvecklingen av färdigheter och utbyten som främjar fred och en långsiktigt hållbar utveckling av samhället.

LUCS har givet relativt begränsade resurser genomfört en uppsummering över de senaste fem åren tillsammans med en extern utvärderare som studerade hur föreningen följt upp de utmaningar som den tidigare genomförda analysen av verksamheten gjort. Noterbart är att vi genomfört förändringar i enlighet med de förslag som framkom men att vi fortsättningsvis behöver göra mer kommunikativt arbete för att öka synligheten och lyfta våra erfarenheter av hur vi navigerar i en komplex mångfald på lokal nivå och hur människor görs delaktiga i samhällsbyggande.

Under 2023 blev det ett större fokus på kommunmedlemmarnas roll i föreningen. Tjänstepersoner träffas regelbundet och under hösten genomfördes för första gången på prov **Lärandecirklar** med lokala utmaningar som utgångspunkt för presentation och diskussion. Min bedömning av cirkarna är att våra medlemskommuner bjöd modigt på exempel som inte är helt okontroversiella men viktiga att hantera utifrån medlemskapet i LUCS. Flera deltagare beskrev cirkarna som ett slags frirum som gjorde det möjligt att möta ett bredare kommunalt perspektiv på frågor. Barnfattigdom och mänskliga rättigheter, områden som halkar efter alltmer (ojämlighetsrealism) och diskriminering av minoriteter utgjorde en del av cirkarna.

Det mesta sker numera digitalt i LUCS men det finns tillfällen då vi ses fysiskt. Det skedde detta år i Malmö i samband med certifieringen av kunskapspiloten **"Grundskolefotboll mot rasism"** som Malmö FF och Malmö stad driver tillsammans. Piloten har växt under flera år och innefattar medverkan av drygt 35 skolor i staden.

Piloten är också ett vackert exempel på hur barnkonventionen ger stöd åt ett barnrättsarbete, hur fotboll kan mobilisera och hur andra delar av civilsamhället ingår i samverkan. Lägg därtill det långsiktiga perspektivet så får vi en mycket värdig utnämning.

I samband med certifieringen presenterade Malmö Stad sitt rättighetsbaserade arbete i den egna organisationen. Malmö mot Diskriminering belyste sitt arbete om diskriminering på bostadsmarknaden och Romskt informations- och kunskapscenter berättade om sitt arbete i staden. De senare medverkade även i Lärandecirkeln.

I slutet av året har styrelsen diskuterat uppslag till flera nya kunskapspiloter och en konferens kommande år. LUCS-priset gick till initiativtagaren för föreningen Kollektiv sorg. Den våldsvåg som eskalerat i konflikten kring gängkriminalitet och knarkhandel föder ung dö och mycket sorg runt om i landet. Kollektiv sorg lyfter berättelser om detta och har fött en liten folkrörelse kring frågan. I LUCS egen pilot kring "Kloka platser" var och är det en mycket aktuell fråga som utmanar samtliga samhällsaktörer, politiken inräknad.

LUCS har med verksamhetsåret 2023 certifierat 9 kunskapspiloter. Dessa har starka kopplingar till social integration, hälsa, demokrati och delaktighet, nya vägar till arbetsmarknaden och interkulturellt flyktingmottagande. Samtliga piloter är innovationer som utmanar beprövade arbetssätt och testar samverkan för att nå bättre effekt på viktiga utmaningar som stödjer arbetet mot ojämlikheten och dess dystra konsekvenser. LUCS medlemmar har uttryckt önskemål om att föreningen ska kunna visa hur saker och ting hänger samman så att mer jämlikhet ska kunna skapas. Det får bli en uppmaning att ta med inför kommande år då föreningen samtidigt får in några nya medlemmar.

Leif Magnusson

Verksamhetsledare

Bakgrund

Unesco är FN:s organisation för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Unesco bildades 1945 i syfte att främja samarbete länder emellan och för att värna fred, säkerhet och mänskliga rättigheter. LUCS är ett unikt exempel i Nordeuropa som arbetar med delar av Unescos uppdrag på lokal nivå. Verksamheten ska skapa ny kunskap och främja utbyte av erfarenheter som utvecklar samhällen som präglas av en etnisk och religiös blandad befolkning.

LUCS bildades 2014 av Botkyrka, Eskilstuna och Malmö. Borlänge blev medlem med plats i den första styrelsen tillsammans med Rädda Barnen och Svenska Unesco-rådet. Under 2015 tillkom representanter för forskning och civilsamhälle i styrelsen. I styrelsen under 2023 ingick 11 ordinarie ledamöter samt en adjungerad som observatör. Därutöver tre suppleanter från de bildande kommunerna.

2018 fattade Svenska Unescorådet beslut om en fortsättning för LUCS under 2019. Detta beslut innebar att föreningen övergick från center till förening enligt beslut i Unesco rörande villkoren för ett vidgat deltagande i Unescos namn. Den 4 oktober 2019 fattades beslut att LUCS fortsätter samarbetet med Svenska Unescorådet till 4 oktober 2023.

Den 15 september 2023 fattades beslut att förlänga överenskommelsen med LUCS till den 5 mars 2025 samt att LUCS ska inkomma till Svenska Unescorådet med en fördjupad extern utvärdering senast den 15 oktober 2024 vilket utgör underlag för beslut om förnyad överenskommelse.

Utvecklingen av föreningen har gått från projekt och uppbyggnadsfas till etableringsfas som inleddes under 2019.

Samhällsutmaningar

De samhällsutmaningar och mål som formulerats för LUCS utgår från en insikt hos bildarna att ingen aktör förmår själv lösa de samhällsutmaningar som hotar att relativisera FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och de efterföljande konventionerna. LUCS strävar efter att ge Unescos intentioner som säkerställer möjligheten att leva i mångfald en lokal vardagsutformning i politik och praktik.

LUCS arbetar med att undersöka och hitta lösningar för två samhällsutmaningar:

- Bidra till skapandet av socialt hållbara platser med fokus på mänskliga rättigheter.
- Utveckla och sprida kunskap och erfarenheter om interkulturell dialog och perspektiv i arbetet med jämlikhetsutmaningar.

LUCS ser fortsatt som sin uppgift att arbeta med att skapa en social jämlik och sammanhållande plats fritt från rasism och diskriminering. Diskussionen kan sammanfattas med att uppgiften behöver söka stöd i Agenda 2030 målen och tydliggöra än mer platsens betydelse för ett rättighetsbaserat arbete som bidrar till social hållbarhet. Den interkulturella och interreligiösa dimensionen aktiveras i hur kunskaps-piloter genomförs och utgör en central framgångsfaktor för att kunna påverka samhällsutmaningarna. **I samband med antagandet av den nya strategin beslutade styrelsen att lägga till följande:**

LUCS har fokus på jämlikhetsutmaningar och den socioekonomiska segregationen som utgör en samhällsutmaning i dagens Sverige. LUCS' arbete har ett starkt platsperspektiv men utgår också från att segregation är relationell. Det är inte en specifik plats som är segregerad, utan det råder segregation i en större region. Det finns heller inte en enskild lösning, utan flera aktörer måste samverka för att motverka segregationen. Behovet av ökad tillit och delaktighet i samhället kräver såväl en bred involvering av aktörer i kunskapsarbetet som sociala innovationer.

Utgångspunkten i LUCS arbete är att ge förutsättningar för alla människors likvärdiga delaktighet i samhället och att förebygga diskriminering och främja allas lika rätt. Kulturell mångfald ses både som en resurs och en utmaning för LUCS.

Vision, syfte och redskap

LUCS vision

Ett samhälle som präglas av mänskliga rättigheter och social jämlikhet.

Syfte

Att utifrån Unescos ramverk vara en nationell plattform för kunskapsutbyte, gemensamt lärande och nätverkande för att stödja lokalt utvecklingsarbete.

Redskap

Vi utvecklar och sprider kunskap genom dokumenterade kunskapspiloter, anordning av möten och seminarier, utgivning och utdelning av ett årligt LUCS-pris.

LUCS plattform

Föreningen har byggt en plattform för både lokalt och nationellt nätverksarbete och vidare spridning av kunskaper om sociala innovationer med stöd av Unescostrukturen. Plattformen bidrar till fördjupad dialog om dilemman och målkonflikter och hur vi lättare synliggör utmaningar vad gäller jämlikhet och mänskliga rättigheter.

Medlemskap i föreningen möjliggör att tillsammans med andra dela och utveckla erfarenhetsbaserad kunskap som stärker en lokal platsutveckling och arbetet med mänskliga rättigheter.

Styrelsen

Vid årsmötet 2023 valdes följande styrelse:

Ledamöter

Jens Sjöström, *Botkyrka, ordförande*

Marie Svensson, *Eskilstuna, viceordförande*

Monica Pourshahidi, *Mångkulturellt Centrum, kassör*

Amani Loubani, *Malmö, ledamot*

Karin Borevi, *Södertörns högskola, ledamot*

Cecilia Safaee, *Futebol dá Força, ledamot*

Alvaro Fuentes, *Botkyrkabyggen, ledamot*

Linda Jonsson, *Mälardalens universitet, ledamot*

Evelina Lundkvist, *Interkulturella städer Sverige, ledamot*

Zaynab Ouahabi, *ABF, ledamot*

Ahmed Noor, *Rädda Barnen, ledamot*

Suppleanter

Mats Einarsson, *Botkyrka*

Maria Chergui, *Eskilstuna*

Suppleantplats från Malmö är vakant

Valberedning

Helena Rojas, *Botkyrka (sammankallande)*, Maria Chowdhury, *Malmö*

och John Wikberg, *Eskilstuna*.

Revisorer

Förtroendevald revisor för året var Donald Eriksson, *förtroende revisor Botkyrka kommun*.

Ny auktoriserad revisor anlitad: Marie Bertilsson, *Advice Revision i Växjö*.

Styrelsemöten

Styrelsen har genomfört styrelsemöten och ett årsmöte under året. Mötena har mestadels ägt rum digitalt eller i hybridform. **Möten:** 10/2, 31/3 (*årsmöte och konstituerande styrelsemöte*), 26/5, 25/8, 13/10 (*hybrid, i Malmö i anslutning till seminarium*) och 8/12.

Styrelseordförande och **verksamhetsledaren** har kontinuerliga avstämningar och beredningar inför styrelsemötena och den löpande verksamheten.

Organisation

LUCS kansli har bestått av verksamhetsledare och medlemskoordinator, samt tjänster som MKC tillhandahållit genom ett särskilt avtal med föreningen.

Leif Magnusson är verksamhetsledare och gör detta genom ett avtal mellan föreningen och eget företag. Karin Bruce har anställningsavtal på 30% som förhandlas årsvis. Karins roll som anställd medlemskoordinator innebär medlemsstöd, anordnande av medlemsaktiviteter, stöd till piloter och kommunikation.

Avtalet med MKC innebar ekonomistöd och kommunikativt arbete. Leila Benjari har arbetat med kommunikation på 15% fram till halvårsskiftet och har svarat för layout, sociala medier och webbsidan. Katrin Holmberg har svarat för design av diplom.

MKC ger stöd till föreningens kassör i form av bokföring, redovisningar, utbetalningar och bokslut. Arbetet har utförts av MKC:s ekonom Larisa Chernykh.

Varje medlemskommun avsätter 20 % tjänstetid till arbetet med LUCS. Denna tid används för kommunikation och förankring inom den egna kommunen, pilotarbete och koordinering med kansli och övrig verksamhet som kopplar till den egna kommunen. Denna organisering eftersträvar medlemsnytta och fördjupade medlemskontakter i all utåtriktad verksamhet och utveckling. Under året har möten med tjänstemännen skett i syfte att stärka det lokala LUCS arbetet.

Aktiviteter

Vid årsmötet uppdaterades föreningens stadgar och under året har styrelsen fört en diskussion om LUCS roll, syfte och möjligheterna att lyfta debatten kring LUCS frågor.

Möten med kommunernas tjänstepersoner och kansliet har hållits några gånger under året, med både informellt erfarenhetsutbyte och planering av lärandecirkeln.

Under året har också lokala LUCS-möten hållits i Eskilstuna. LUCS har också presenterats i externa sammanhang, bland annat för ECCARs svenska nätverk. Kontakter har tagits med potentiella nya medlemmar. Hemmaplan antogs som ny medlem med start 2024.

Rapportering till Svenska Unescorådet

En större rapportering gjordes från kansliet till Svenska Unescorådet. Rapporteringen inkluderade skriftliga rapporter om verksamheten 2018-22 och även en rapport specifikt om jämställdhet. Utöver detta ingick i rapporten en extern utvärdering av som gjordes med kansliets rapporter och en enkät som besvarats av medlemmar och styrelseledamöter som utgångspunkt.

Digitala seminarier

Två digitala seminarier som utgick från kunskapspiloter genomfördes: Ett om jämlik hälsa, med utgångspunkt i Regionalt Cancercentrums pilot Jämlik Cancerprevention, och ett om ungt ledarskap, med utgångspunkt i Rädda Barnens pilot På Lika Villkor.

Certifiering

Kunskapspiloten Grundskolefotboll mot rasismer certifierades som LUCS-pilot med följande motivering: *"Kunskapspiloten – Grundskolefotboll mot rasismer – har i samarbete mellan grundskoleförvaltningen inom Malmö stad och Malmö FF använt fotbollen som verktyg och Malmö FF som auktoritet och förebild i arbete med mänskliga rättigheter, värdegrund och diskriminering och utifrån barnkonventionen. Barns delaktighet och erfarenheter är och har varit grundläggande i arbetet. Grundskolefotboll mot rasismer har nått en spridning i hela staden sedan starten."*

Seminarium om lokal Unescosamverkan i Malmö

Ett fysiskt, välbesökt, seminarium arrangerades av Malmö stad om Lokal Unescosamverkan i Malmö. Seminariet lyfte Malmös olika utmaningar kring mänskliga rättigheter och hur staden tagit ett helhetsgrepp om ett rättighetsbaserat arbete. Malmö FF och Malmö stads kunskapspilot Grundskolefotboll mot rasismer presenterades och erhöll sin certifiering. Malmö mot Diskriminering presenterade ett arbete om diskriminering på bostadsmarknaden. Malmö universitet och Romskt informations- och kunskapscenter (RIKC) höll en presentation om Romskt liv i Malmö.

Aktiviteter

Lärandecirkel

En digital lärandecirkel genomfördes av LUCS tillsammans med medlemskommunerna. Cirkeln bestod av tre träffar om vardera tre timmar och deltagarna var medarbetare från medlemskommunerna. Varje träff inleddes med ett case från respektive kommun. **Ingångarna i respektive möte var:**

- **Hur hanterar vi prioriterade områden när resurser dras ned?**
Case från Eskilstuna
- **Att värna barns rättigheter och följa lagen – hur hantera målkonflikterna?**
Case från Botkyrka samt presentation av Karin Borevi, Södertörns högskola
- **Hantering av olika former av rasismer?** Case från Malmö

Träffarna hade också stort utrymme för öppna samtal utifrån respektive case. Cirkeln var därmed en plattform för kollektivt lärande och utbyte med möjlighet att tänka högt tillsammans med andra om målkonflikter och komplexa problem i rollen som tjänste-person i de tre kommunerna Eskilstuna, Botkyrka och Malmö.

Den digitala formen och kommundienstpersonernas engagemang gjorde det möjligt att få till ett givande erfarenhetsutbyte mellan deltagarna från olika kommuner. Att möta kollegor och andra tjänstepersoner från olika delar av Sverige och få vädra tankar med andra, kloka personer utifrån sin yrkesroll var uppskattat av deltagarna.

LUCS-priset

LUCS-priset delades ut för åttonde gången. I år gick priset till Zakariya Hirsi, som delades ut i en digital ceremoni i samband med årets sista styrelsemöte. Priset består av 10 000 kr och en resa till Unesco i Paris.

Zakariya Hirsi fick priset med motiveringen:

Zakariya Hirsi

"För att han lyfter röster och bilder om sorgen hos de många som drabbas av våld och skjutningar. Som en av initiativtagarna till Kollektiv Sorg, till en början en kampanj som nu har växt till en rörelse, möjliggör Zakariya Hirsi för unga vuxna från hela Sverige att göra sina röster hörda och dela sin sorg över det dödliga våld som drabbar alltför många. Därmed skapar han medvetenhet och bygger gemenskap."

Kunskapspiloter

Varje medlem utmanar sin egen struktur. Genom att fokusera på en eller flera utmaningar skapas kunskapspiloter. Piloter utvecklas i sökandet efter en förnyad och mer hållbar praktik som stärker de utmaningar som uppstår i ett globalt präglad lokalsamhälle. Eskilstuna kommuns projekt Samhällsambassadörer antogs under året som ny kunskapspilot. **I slutet av 2023 hade piloterna följande status:**

Medlem	Kunskapspilot	Status
ABF-förbundet	Postkolonialt Forum	Avslutad
ABF-förbundet	Gör din röst hörd	Pågående
Botkyrka	Jämlikhetsdata	Pågående
Botkyrka	Antirykteskampanjen	Certifierad 2019
Botkyrka	Interkulturellt flyktingmottagande	Certifierad 2021
Botkyrka	Interkulturellt ledarskap i fsk och skola	Pågående
Botkyrkabyggen	Boendekraft	Certifierad 2019
RCC Stockholm-Gotland	Jämlik cancerprevention	Certifierad 2018
Eskilstuna	Flyktingguide/Språkvän	Certifierad 2018
Eskilstuna	Interreligiös dialog	Avslutad
Eskilstuna	Samhällsambassadörer	Pågående
Everland		
Communications	Digital dialog	Avslutad
HFAB	Välkomstjobb	Certifierad 2018
Malmö	Malmö stads arbete mot diskriminering	Certifierad 2020
Malmö FF	Fotboll mot rasism	Certifierad 2023
MKC	Bilders makt	Avslutad
Rädda Barnen	På lika villkor	Pågående
VårLjus	Etablerings- och resurscentrum	Certifierad 2019
LUCS	Kloka platser	Avslutad

Medlemmar

Föreningen hade följande medlemmar vid utgången av 2023:

4 kommuner: Botkyrka, Eskilstuna, Malmö

9 aktörer från civilsamhället: ABF, Futebol dá Forca, Interkulturella städer Sverige, Mångkulturellt centrum, OPAD (The organization for Poverty Alleviation & Development), Malmö FF, Malmö mot Diskriminering, Rädda Barnen, SIOS (Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige).

2 högskolor/forskning: Mälardalens universitet, Södertörns högskola

2 övriga: Botkyrkabyggen, Regionalt Cancercentrum Stockholm/Gotland

Svenska Unescorådet

Svenska Unescorådets representant och observatör i LUCS var under 2023 Eva Lundgren. Rollen som observatör i LUCS styrelse innebär att representanten har yttranderätt på styrelsemötena.

2018 fattade Svenska Unescorådet beslut om en fortsättning för LUCS under 2019. Detta beslut innebar att föreningen övergick från center till förening enligt beslut i Unesco rörande villkoren för ett vidgat deltagande i Unescos namn. Den 4 oktober 2019 fattades beslut att LUCS fortsätter samarbetet med Svenska Unescorådet till 4 oktober 2023.

Den 15 september 2023 fattades beslut att förlänga överenskommelsen med LUCS till den 5 mars 2025 samt att LUCS ska inkomma till Svenska Unescorådet med en fördjupad extern utvärdering senast den 15 oktober 2024 vilket utgör underlag för beslut om förnyad överenskommelse.

Kommunikation

Under året har föreningen kommunicerat externt via framför allt Facebook (25 inlägg under året, publiceringen med högst räckvidd var en post som informerade om seminarium om ungt ledarskap), Linkedin (21 inlägg), nyhetsbrev och webbsida.

Verksamhetstexter har gjorts tillgängliga och sju nyheter publicerades på webbsidan www.lucs.se under året:

- Årets LUCS-pris till arbete som lyfter röster om sorg
- Grundskolefotboll mot rasismer certifieras av LUCS
- LUCS-priset 2023
- Intervjuserie med medlemmar inom LUCS – Interkulturella Städer Sverige
- LUCS-pilot: Jämlik hälsa
- Intervju med Paul Lappalainen – jurist, doktorand i diskrimineringsrätt och mångårig styrelseledamot i LUCS, fram till i år.
- Intervjuserie med medlemmar inom LUCS – ABF

 LUCS - Föreningen för lokal Unesco-samverkan Sverige
Publicerat av Karin Bruce · 8 december 2023 · 🌐

Tack, Sakariya Hirsi för det arbete du tillsammans med andra gör med Kollektiv sorg och för att du delade med dig av din historia och engagemang i dagens möte med LUCS-nätverket då årets LUCS-pris delades ut!

Se mer om Kollektiv sorg på Instagram: [kollektivsorg](https://www.instagram.com/kollektivsorg)

Underskrifter

Fittja gård, 2024-03-

Jens Sjöström, ordförande

Marie Svensson, viceordförande

Monica Pourshahidi, kassör

Amani Loubani, ledamot

Karin Borevi, ledamot

Cecilia Safaee, ledamot

Alvaro Fuentes, ledamot

Linda Jonsson, ledamot

Evelina Lundqvist, ledamot

Zaynab Ouahabi, ledamot

Ahmed Noor, ledamot

unesco

Föreningen för lokal
Unesco-samverkan Sverige
LUCS

